

(63. 1.)

KONINKLIJKE BOODSCHAP.

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

MIJNE HEEREN!

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van wet tot wijziging van het VIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1901.

De toelichtende memorie (en bijlage), die het wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede, Mijnne Heeren, bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

Het Loo, den 13den October 1902.

WILHELMINA.

(63. 2.)

ONTWERP VAN WET.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de noodzakelijkheid is gebleken eener wijziging van het VIde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1901 (*Departement van Marine*), vastgesteld bij de wet van 1 Februari 1901 (*Staatsblad* n°. 45) en verhoogd bij de wetten van 1 Februari 1901 (*Staatsblad* n°. 46), 28 Mei 1901 (*Staatsblad* n°. 126) en 30 December 1901 (*Staatsblad* n°. 311);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I.

De volgende artikelen van het VIde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1901 (*Departement van Marine*) worden verhoogd, als:

Artikel 14. Aanbouw van schepen en vaartuigen door particulieren, kosten van vervoer, beproeving, conservatie, keuring en toezicht, met *zeven en twintig duizend gulden* (f 27 000).

Artikel 17. Aanschaffing en herstelling van scheepsstoomwerktuigen en ketels, daarvoor benodigde materialen en voorwerpen, machinekamerbehoefden; kosten van vervoer, van toezicht bij de vervaardiging en van beproeving, benevens teruggave aan de Nederlandsche Fabriek van werktuigen en spoorwegmaterieel te Amsterdam van de helft van de op het dienstjaar 1899 ingehouden korting wegens te late gereedheid van het pantserdekschip *Utrecht* voor gemeerd stoomen en wegens overschrijding van den termijn, binnen welken de zware machine-deelen aan boord moesten gebracht zijn, met de rente ad 6 pct. 's jaars, van af 18 November 1899 tot den dag der betaling van f 15 350, ingevolge arbitraal vonnis van 4 Mei 1901, benevens kwijting van de kosten der procedure, voor zoover de Staat tot betaling veroordeeld is, met *honderd zeven en vijftig duizend gulden* (f 157 000).

Artikel 19. Kosten buitenslands gemaakt, tot herstelling, toetuiging en uitrusting van schepen, uitgezonderd steenkolen; kosten van vervoer en toezicht, met *veertien duizend gulden* (f 14 000).

Artikel 67. Kosten van het materieel der kust- en oeververlichting, der gasfabrieken en gastransportvaartuigen der verlichting, waaronder begrepen die voor de kustwachtdienst, voor de verlichting tot aanwijzing van wrakken, voor voeding van de bemanningen der lichtschepen en die op de beweging der lichtschepen, zoomede bijdrage aan *Pruissen* in de onderhoudskosten van de verlichting, betonning enz. op de *Eems*, en alle kosten vallende op de onderwerpen in dit artikel bedoeld, met *zeventien duizend vijfhonderd gulden* (f 17 500).

Artikel II.

In voormeld hoofdstuk worden ingevoegd de navolgende *nieuwe artikelen*.

Na *artikel 14*:

Artikel 14a. Premiën voor meerdere behaalde vaartsnelheid bij de proeftochten met de torpedobooten *Ophir*, *Pangrango* en *Rindjani*, *een en twintig duizend zevenhonderd zeven en veertig gulden* (f 21 747).

Na *artikel 19*:

Artikel 19a. Kosten van transport van materialen ten behoeve van de in 1900 in China vertoefd hebbende oorlogsschepen, *eenhonderd veertien gulden, zeventig en een halve cent* (f 114,70⁵).

Na *artikel 31*:

Artikel 31a. Kosten van transport van kledingstukken ten behoeve van Europeesche schepelingen, bestemd voor Hare Majesteits in 1900 in China vertoefd hebbend pantserschip „*Piet Hein*”, *een en vijftig gulden, een en zeventig cent* (f 51,71).

Na *artikel 41*:

Artikel 41a. Kosten wegens aangekochte victualie ten behoeve van de in 1900 in China vertoefd hebbende oorlogsschepen, *zeventien duizend tweehonderd drie gulden, een cent* (f 17 203,01).

Artikel III.

De navolgende artikelen van meergenoemd hoofdstuk worden *verminderd*, als:

Artikel 16. Aanschaffing, wijziging, onderhoud en herstelling van torpedo's en lanceerinrichtingen, alles met toebehooren, gereedschappen, waarlooze deelen en materialen, schietkatoen en andere ontploffingsmiddelen, kosten van vervoer, beproeving, begeleiding, bewaring en keuring, met *vijf duizend gulden* (f 5000).

Artikel 20. Bezoldigingen, daggelden en toelagen van mindere geëmployeerden en werklieden bij 's Rijks werven; bezoldigingen van machinisten der actieve zeemacht, gedetacheerd bij 's Rijks werven voor de conservatie der schepen; bezoldigingen van de stokers voor binnenlandschen dienst; kosten van onderwijs voor de leerlingen op 's Rijks werven, loonen voor buiten of op de werven door particulieren verrichte werkzaamheden en kosten der kleeding van mindere geëmployeerden, uitmakende de politie op 's Rijks werven en der havendiensten, met *tien duizend gulden* (f 10 000).

Artikel 33. Kosten van het korps mariniers, bestaande in: traktementen, soldijen, toelagen, reis-, verblijf- en verhuiskosten van officieren, onderofficieren, korporaals en manschappen, ook van bij het korps gedetacheerden; uitgaven voor aanschaffing, aanmaak en onderhoud van kleeding en uitrusting voor onderofficieren, korporaals en manschappen op hunne rekening te verstrekken, en die wegens uit te betalen saldo's tegoed en verdere betaling uit die rekening; kosten van voeding; kosten van onderwijs en van bibliotheken; kosten van kazernen en bijbehorende wachten, van kazerneering en huishuur; aanschaffing van bureaubehoefden; aanschaffing, herstelling en onderhoud van artillerie-, schiet- en pionniërmaterieel, wapenen en groot-equipement, zoomede alle verdere uitgaven voor het korps mariniers. Kosten van werving, met *vijftien duizend gulden* (f 15 000).

Artikel 41. Kosten van schafting der equipages en aanschaffing van zeep, van 's Rijks wege aan de schepelingen verstrekt wordende en alle daarop vallende kosten, waaronder ook begrepen zeetraktementen van officieren, belast met het toezicht op de bereiding, zoomede voedingkosten van schepelingen, die tijdelijk aan den wal verblijven, met zes en twintig duizend gulden (f 26 000).

Artikel 45. Kosten van verpleging van zieken in hospitalen, burgergestichten en bij particulieren; transport van zieken; aanschaffing van geneesmiddelen en verdere behoeften voor de hospitalen en de schepen, zoomede ziekenkost voor die hospitalen; kosten van reinigingsbaden; kosten van voorziening in de geneeskundige hulp en verstrekking van geneesmiddelen aan het daarop rechthebbend militair en burgerpersoneel, vervoerkosten voor ouders, voogden en echtgenooten van zeemiliciens, die in de hospitalen zijn opgenomen, alsmede reis- en verblijfkosten voor gepensioneerden der zeemacht voor herkeuring opgeroepen, met negen duizend gulden (f 9 000).

Artikel 55. Aandeel in de loodsgelden en vaste bezoldigingen, benevens kostgelden der bemanningen van de loods-, inspectie- en peilingsvaartuigen; tijdelijke onderstand aan zieken; premieën aan schippers, alsmede aan het personeel van het stoomloodsvaartuig; kosten tot oefening van varensgezellen voor de loodsmansbetrekking; buitengewone belooning aan schippers, loodsen, enz., voor hulpbieding aan schepen in nood en het redden van schipbreukelingen; tegemoetkomingen voor geleden verliezen bij zeerampen; vergoeding aan loodsen, door force-majeure naar zee medegenomen en op eigen kosten naar hunne standplaatsen terugkeerende; belooning aan particulieren voor hulpbieding aan in nood verkeerende vaartuigen van het loodswezen, met drie en negentig duizend gulden (f 93 000).

Artikel 58. Kosten van huur van sleepbooten en andere vaartuigen voor diensten ten behoeve van het loodswezen, met negen duizend gulden (f 9 000).

Artikel 61. Kosten van het algemeen betonningsmagazijn te Enkhuizen:

a. bezoldiging van den directeur en magazijnmeester, zoomede arbeidsloonen en toelagen van het verdere personeel;

b. aanschaffing van materialen tot vervaardiging en herstelling van tonnen, enz.;

c. onderhoud, herstelling, wijziging en aanschaffing van de gebouwen, terreinen, werktuigen, enz., benevens alle daarop vallende kosten;

op onderdeel b met tien duizend zeshonderd zestien gulden, twee en veertig en een halven cent (f 10 616,42⁵).

Artikel 65. Kosten van instandhouding van de betoning en bebakening; onderhoud en herstelling van vaste zeemerken, zoomede subsidiën wegens onderhoud en herstelling van tot zeemerk dienende torens, met zeventien duizend gulden (f 17 000).

Artikel 72. Pensioenen en onderstanden, daarbij gerekend op eventuele uitkeeringen aan veroordeelde gepensioneerden of onderstand genietenden bij ontslag uit de gevangenis of 's Rijks werkinrichting, met zestig duizend gulden (f 60 000).

Artikel IV.

Ten gevolge van voorschreven verhoogingen, invoeging van nieuwe artikelen en verminderingen, wordt het totaal der IIde afdeeling verhoogd met tweehonderd vier duizend achthonderd een en zestig gulden zeventig en een halven cent (f 204 861,70⁵), dat der IIIde afdeeling verminderd met twee en dertig duizend zehonderd vijf en veertig gulden acht en twintig cent (f 32 745,28), dat der IVde afdeeling verminderd met eenhonderd twaalf duizend eenhonderd zestien gulden twee en veertig en een halven cent (f 112 116,42⁵) en dat der Vde afdeeling verminderd met zestig duizend gulden (f 60 000).

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten,

Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Marine,

(63. 3.)

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Bijgevoegd wetsontwerp strekt:

1°. tot verhooging van die artikelen der Marine-begroting voor het dienstjaar 1901, welke ontoereikend zijn bevonden;

2°. tot aanwijzing op den dienst van 1901 van eenige vordeeringen, behoorende tot het afgesloten dienstjaar 1900;

3°. tot vermindering van andere artikelen dier begroting, waarop werd overgehouden; een en ander in dier voege dat het eindcijfer der begroting onveranderd blijft.

Tot toelichting van de voorgestelde verhoogingen, tusschenvoegingen en verminderingen moge het volgende strekken.

Artikel 1.

Art. 14. Het tekort op dit artikel is een gevolg van de omstandigheid, dat voor materieel (pantserplaten) voor Hr. Ms. pantserschip *de Ruyter* ruim f 20 000 boven de daarvoor uitgetrokken bedragen moest worden besteed, terwijl het loon voor dagelijksch toezicht op den bouw mede een hooger bedrag vorderde.

Bovendien hebben de bij de firma YARROW AND Co. gebouwde torpedobooten *Ophir*, *Pangrango* en *Rindjani*, door eenig noodzakelijk bijwerk, te zamen ruim f 5000 meer gekost dan daarvoor was toegestaan.

In verband daarmee wordt voorgesteld het artikel met f 27 000 te verhoogen.

Art. 17. Na de verhooging met een bedrag van f 18 090, die het artikel bij de wet van 30 December 1901 (*Staatsblad* n. 311) onderging, hebben de navolgende omstandigheden medegewerkt om het tekort van f 157 000, waarmede verhooging van het artikel thans gevraagd wordt, te doen ontstaan.

In de eerste plaats werd bij de proeftochten van Hr. Ms. pantserschip *Koningin Regentes* eene vaartsnelheid bereikt van 16,91 geogr. mijlen, tegenover eene gecontracteerde vaart van 16 geogr. mijlen, zoodat aan de Koninklijke Maatschappij de Schelde te Vlissingen, als contractante van de vervaardiging van de stoomwerktuigen, eene premie moest worden uitbetaald van f 50 000.

In de tweede plaats eischen de voorzieningen aan de stoomwerktuigen en ketels van de defensievloot en de schepen voor algemeenen dienst een bedrag, dat de bij de begroting toegestane som van f 140 000 met ruim f 73 000 deed overschrijden. Die voorzieningen waren alle van zoo dringenden aard, dat, om geen stagnatie in den dienst te veroorzaken, eene spoedige uitvoering onvermijdelijk was.

Ook het onderdeel voor machinekamerbehoefte leverde door aanzienlijk meerdere behoefte dan geraamd was een tekort van nagenoeg f 33 000, terwijl een gering overschot op onderdeel a. „werktuigen voor nieuwe schepen” nagenoeg opweegt tegen de hoogere uitgaven, die voor aanschaffing van nieuwe stoomwerktuigen voor schepen in en buiten dienst gevorderd werden.

Art. 19. Het tekort op dit artikel wordt veroorzaakt door hoogere kosten aan herstellingen en onderhoud van de in Oost-Indië aanwezige oorlogsbodems van moderne constructie, dan bij de begroting was geraamd.